

Hír. díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, virág- utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári ille- ték számítatik.	

Városunk kegyelete.

Mi okozta mi nem? Nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a szabadságharc egyik legkimagaslóbb alakja *Klapka* tábornok a komáromi hős drága tetemeit csak úgy suttyomban akarták eltemetni.

Ugy látszik, hogy a nemzeti kegyelet megnyilvánulását óhajtották kikerülni.

Miért? nem tudjuk, de mégcsak nem is képzelhetjük.

Majd eljövend és pedig úgy hisszük nem sokára az *idő*, amikor mind az a mi a hős tábornok tetemei *tíkos* kiszállítása körül történt, le fog leplezteni.

Azonban utat tört magának a *nemzeti kegyelet*, és a jó hazafiak lelkiismerete követelte, hogy a hős tábornok, oszlopot érdemel — és nemzetünk jó hírnevéhez képest *méltóan* legyen eltemetve.

Ez tegnapelőtt megis történt; és mi csak azt sajnáljuk, hogy a mi megtörtént, majdnem erőszakkal kellett kipréselni.

A midőn a kormány maga sem tudta, hogy tulajdonképp mi fog történni, és csak félhivatalosan is részt fog-e venni a végtisztességben, bekövetkezett az, a minek különben megtörténni nem lett volna szabad, a *hatóságoknak* tájékozatlansága. Legalább minálunk *esek*, habár szerintünk — elég hibásan, nem vettek részt semmiben, és még csak gyászlobogót sem tűztek ki.

Hogy ez a polgárság általános visszatet-

szésével, sőt nyílt rosszallásával találkozott, kétségtelen.

Annál inkább dicséretre méltó, hogy az itt létező közmívelődési egyletek és pedig a nemzeti kaszinó, a polg. olvasóköri a népkör és a pučka casino kitűzték a fekete zászlót, sőt együttesen pénteken 11 órától 12-ig midőn a temetés ideje volt mind a templomban harangozást rendeltek.

A 48-as honvéd-egylet hazafias kötelességét mindenekben leróta. Még mult szerdán letette diszes koszoruját a ravatalra és testülete képviseltetéséről is gondoskodott.

Mind ezt *Czorda Bódog* igazságügyi államtitkár és 48-as honvéd százados, városunk kitűnő fia vállalta magára.

Igérétét be is váltotta. Legyen ezért megüdvözölve.

Horgos — Palics.

Szeged és Szabadka között sok minden vizsás állapot megesett eddig a szerencsétlen szegedi árvizveszély óta, és rendesen Szabadka rovására. Meg is szoktuk már, hogy Szeged városával szemben bármi állami intézkedésnél amely a város javára szolgál, mi huzuk a rövidebbet.

Legyen.

Szabadka azért fejlődik a maga erejéből, fejlődik pedig úgy, hogy aki

városunkat 15 évvel ezelőtt látta, az ma nem ismerne a régi Szabadkára.

Most már a szegediek élelmessége folytán van egy új versenytársunk is: *Horgos*.

Mi szabadkaiak alig tudtunk erről valamit, mert a szegediek szép csendesen megcsinálták a maguk nyári otthonát Horgoson, amely hivatva van arra, hogy a szegedieket végleg elvonja palicsi fürdőintézetünktől.

Mi ezért nem a szegedieket okozuk, mert hiszen a horgosi határban tekvő gyönyörű fenyves erdő nagyon alkalmas úgy kiránduló mint nyaraló helyre és most az ártézi kut vizével berendezett horgosi fürdőhely szintén csábítani fogja a szegedieket a mi fürdőintézetünkkel szemben, de hogy ez megtörténhetett okozuk Szabadka város hatóságát.

A mi törvényhatóságunk betudja szedni Palics évenkénti 14—15000 frnyi jövedelmét, el is tudja költeni különféle czimek alatt, de nem tud gondolkozni arról, hogy pár 100,000 forintot befektessen az intézet építkezései és csinosításába, hanem nedves, piszkos, istállóknak való helyiségeket bocsátanak a fürdő vendégközönség rendelkezésére.

TÁRCSA.

Klapka György

Érdemes hazánkfia, Pulszky Ferencz tollából a könyvatos »Pester Correspondenz« utján vesszük a következő cikket:

»Fogyunk, fogyunk, mint a szétbomlott kéve. Mult héten, élte virágában, Baross a vasminiszter, a nagy kezdeményező államférfi, hazánk büszkesége a jelenben; ma az öreg Klapka György, ki 1849-ben, mielőtt még 31. évét elérte volna, mint szabadságharcunk egyik fényes vezére fényt és dicsőséget árasztott, nevére és a honvédseregre. Mint főhadnagy lépett ki a gárdából Bécsben 1847-ben lemondott állásáról s külföldre készült, midőn a márcziusi napok lelkesedése őt a hazában marasztotta s a kormány rendelkezésére bocsátotta magát.

Erdélyben szervezte a székely felkelést, Vetternek tábornokari főnöke volt, őszszel a délmagyarországi seregnél verte a szerbeket, mint

ezredes a felsőmagyarországi sereget vezényelte a győztes Schlick ellen, és januárban megverte ezen híres hadvezért a tarczali csatában s meghiusította az ügyesen kieszt osztrák haditervet.

Az isaszegi győzelem áprilisben ismét az ő érdeme, Kossuth a csatateren nevezte ki tábornoknak; Nagy-Sarlónál ismét győzött, mint Komárom várparancsnoka júniusban ő az ostromlott megverte az őt ostromló sereget, elvette ágyuit, lőporát, podgyászát. Még július végén is szerencsésen kitört az erődből és a Duna balpartját megtisztította az orosz ellenségtől; bevonult Győrbe, szervezte a felkelést s már azon volt, hogy a harc színhelyét Ausztriába tegye át, midőn a világsi katastrofának hire érte.

Vitézül védelmezte Komáromot, szeptember végéig, midőn már mindenütt végre tisztesség feltételek mellett megmentve a fegyverbecsületet és seregének és tisztjeinek szabadságát, lerakta a fegyvert, megadta az erődöt.

Londonba ment s emlékszem mennyire magára vonta az angol közönség figyelmét a szép híres szabadsághős.

Megirta ott a memoirejait s olvasták azokat; de csakhamar visszament a szárazföldre, Genfben honosságot szerzett és Svájcban, Párisban, Konstantinápolyban, Turinban, hol

politikával, hol banküzletekkel foglalkozott kisebb nagyobb szerencsével.

Kossuth és Teleki mellett ő volt a magyar igazgatóságnak katona-tagja az olasz háboru alatt: a porosz háboru idején Bismark reá bizta az emigránsokból, az átszökött és fogoly magyar katonákból szervezett csapatot, mely Pozsonyvármegyébe betört de a nikolsburgi béke véget vetett Klapka katonái pályájának.

A koronázás után ő is amnestiát kapott, hazatért, képviselő volt az illavai kerületből, megkapta az engedélyt az arad-temesvári vasutra, Bontaux-val kezdeményezte a keleti összeköttetést Szerbiával, a Keleten a kisázsiai vasut építés engedélyét szorgalmazta, sok vállalatban része volt. De pénzre nem tett szert soha, megosztotta barátaiival és kozmapolita pajtásaival.

A legrokonszenvesebb, legnemesebb jellemek egyike volt: a mostani nemzedék alig ismerte már, megfelejtkezett a régi dicsőségről.

De a történelem megörökíti nevét, mint a haza egyik leghivebb, legkitünőbb fiának. Rendkívüli erőkbén rendkívüli férfi volt.

Sokszor érintkeztem vele Londonban, Turinban, Budapesten, a legkülönbözőbb körülmények közt de kedvesebb rokonszenvesebb jeleggel, mint az övé, alig találkoztam, mert mindig hű volt, mindig hazafi.

Ne csodálkozzanak tehát, ha szebb és nagyobb kényelemhez szokott szegedi vendégek kerülni fogják jövőre Palicsot és ki szállanak a városukhoz közelebb fekvő fenyves erdőnél, ahol ez idő szerint diszes vendéglő, ártézfürdő és diszesnél diszesebb lakások állanak rendelkezésre a kirándulóknak.

Évek óta sürgettük mi Palics átalakítását, de folyton a pusztába kiáltók maradtunk a mi fölött csodálkozni alig is lehet, ha figyelembe vesszük, hogy hiszen törvényhatóságunknál rendes gazdasági tanácsnok nincs is, mert ezt az állást csak névlegesen töltötték be azért: hogy a névleges gazdasági tanácsnok nevén a város értékesebb vagyoni kérdéseit más ember és szabadabban intéztesse el, mint ha azt egy rendes gazdasági tanácsnok vezetné.

Még talán nem egészen késő, még lehetne lendíteni Palics jövőjén a horgosi fenyves kiránduló helyekkel szemben is, de ahhoz ész is, erő s akarat is szükséges, ami ez idő szerint a városi gazdálkodásban nincs a kellő magaslaton.

A koronázási jubileum és tanítóink.

Az uralkodónak jövő hóban tartandó koronázási jubileuma alkalmából a szabadkai izr. anitóttestület nyári mulatságot rendez a városligetben. A mulatság tiszta jövedelme az orsz. izr. tanítói árvaház javára fog fordíttatni. Üdvözöljük a tanítókat, kik első Szabadkán ezen a téren. Valóban mivel sem ünneplhető meg szebben egy hazafias jellegű esemény, mint ha azt a jótékonyssággal kötik össze. Nemi kételkedünk egy pillanattig sem azon, hogy a vigalom minden tekintetben fényesen fog sikerülni, mert közönségünk sohasem vonult el jótékony cselekedetek elől s mert másrésztől a rendezés körül annyi buzgóságot fejtenek ki a mozgalom vezetői, hogy a mulatság úgy a nagy nap emlékéhez, mint a kiváló méltánylást érdemlő nemes célhoz egyaránt méltó lesz.

A dajka vagy néni.

(Válasz Havas úrnak.)

II.

Eszmeláncolat utján alkalmat veszek itt magamnak felelni e lapok f. é. máj. 1. számának vezércikkében előforduló ama állításra is, hogy *az óvó képzettségénél foyva sokkal alantabb fokon áll, mint az el. tanító.*

Miután e cikkben egyenesen városunk tanítóiról és k. óvóiról van szó, biztosan állíthatom, hogy 8 vár. k. óvóink közül 6-ra nézve ezen állításnak éppen ellenkezője áll, amennyiben 6 óvóink az elemi és k. óvói szakra is egyaránt képesítve van, tehát így képzetebbek is, mint mindazon el. kollegák, kik csakis elemire képesítvők. A többi helybeli és hazai kisdedóvóinktól is éppannyi előkészület kívántatik az óvóképezdére, mint az elemire, t. i. algymn. alreál vagy 4 polg. iskola; — a netán hiányzó osztály tanulmányait a fővételi vizsgán kell kimutatniok. Hogy a képezdei folyam most még csak 2 év, azért még joggal nem állíthatni, hogy a k. óvók képzettsége sokkal alantabb mint az elemieké, mert a k. óvók országszerte

többnyire oly formán vannak mint nálunk, hogy t. i. megelőzőleg már más szakra is képesítsék és működtek is azon.

Hogy pedig a k. óvóképezdei folyam hosszabb, több évig tartó legyen, az csak idő (meglehet hogy néhány év) kérdése.

Hogy az ovodában a kisdedek kezét fognak vagy csókolnak, az alárendelt kérdés; — én, hacsak lehet az előbbi választom, de ahol a kézcsók szokásos, ott nem látok semmi veszedelmet abban, ha a kisded megcsókolja a néni kezét is, aki az ovodában az anya helyét pótolja, és semmi esetre sem szolgáló. Ez egyszersmind szoktatásul és gyakorlatul is szolgál azon célból, hogy a kisded az öregebbek továbbá nevelői és ápolói iránt töle telhetőleg tiszteletet tanúsítson.

Beismerem, hogy mint az el. iskolákban is úgy az ovodákban is lehetnek kisebb nagyobb bajok és panaszok; de ezek első sorban is az igazgató, azután az ovodák helyb. főintézője a vár. főjegyző elé tartoznak, és ha sem itt sem följebb igazságot nyerni s a hibákat visszaéléseket megszüntetni ez uton nem lehetne csakis akkor lépjen az illető a nyilvánosság terére. Ez a természetes sorrend.

A H. ur által megnevezett május 12-én a helyb. k. óvóknak joguk volt az ovodán kívül bárhol, Palityon, szőlőben, látogatáson s a t. vagy ha valamelyiknek talán életbevágó ügye tárgyaltatott, az azon napi vár. közgyűlésen is jelen lenni; — mert ovodáink helyb. főfelügyelője a t. vár. főjegyző ur, mint a közokt. bizottság elnöke ebbeli jogánál fogva, írásbeli értesítésével éppen e napra tüzte ki egy májusi szünnap megtartását, melyet a közokt. bizottság — éppoly amint az iskolaszék az el. tanítóknak — 12048/1891 számú határozatánál fogva a helyb. óvóknak is (tekintetbe véve az azelőtti máj. 1. vagy pedig egy majálisnapi általános szokását) engedélyezni kegyeskedett. Remélem, H. ur önmagáról tudhatja, hogy egy ily nap mennyire jól esik bármely naponként elfoglalt népnevelőnek és így a kisdedóvóknak is, és valamint az el. karársaktól, úgy tőlünk sem sajnálja azt a kis szórakozási és pihenési időt, melyet főnhatóságunk a közokt. bizottság, tekintetbe véve elfoglaltságunkat és a pihenésre szórakozásra hasonlóan rászorult gyarló emberi természetünket, — bölcseségénél és jóságánál fogva reánk is kiterjeszteni méltóztatott.

Egy helyb. kisdedóvó.

HIREK.

A «szabadkai 1848/9-es honvéd egylet» mély meghatottsággal jelenti, hogy szabadságharcunk felejthetetlen hős-tábornoka, Komáromvár egykori parancsnoka Klapka György f. é. május hó 17-én Budapesten elhunyan, lelke üdvéért ugyan e hó 23-án d. e. 10 órakor a helyb. Szt.-Terézia főgyházban ünnepélyes engesztelő szent mise áldozat fog az egék urának bemutatni. Miről a n. é. közönséget ezennel tiszteletteljesen értesítik. Szabadkán, 1892, május 25. — Antunovits Mátyás, egyel. elnök. Malachowski László egyel. jegyző.

Egy feljegyzési könyv találtatott mely szerkesztőségünkben kellő igazolás után átvethető.

Klapka György meghalt, gyászolja az egész nemzet és minden magyar érzelmű hazafi, de Szabadka sz. kir. város törvényhatósága ezt a szomorú esetet tudomásul nem veszi. Óriási gyászlobogót tüzetett ki a városházára és a színház ormára — gondolatban.

Koronázás jubileumára az izr. templomban, tartandó istentisztelet emelésére nagyban folynak az előkészületek, mint halljuk magyar szónoklat fog tartatni és műkedvelők által e célra betanult ének-darabok adatnak elő, melynek sikerén Komlós Ármin nagyban buzgólkodik.

Mi minden kapható a bazárban?

Egyebek közt az aszszony máshol elvesztett pénze is. Erről tanuskodik következő eset. Vársárkor egy asszony keserves sírás közben panaszlá el a szívtelen tömegnek, hogy kizsebelték, minden vagyonát elvitte a cigány. A nagy csődület figyelmessé tette az «Árucarnok» tulajdonosát ifj. Klein Jakabot e jelenetre, s mint a ki pontosan ki szokott mindenkit szolgálni, magához hivatja, kérdezvén: »Hát mennyi volt a pénz?« »Egy forint« volt a válasz. »Hát itt van egy másik forint s eztán vigyázzon jobban a vagyonára!« Bizon a zsebmetszők szüretje a vásár, kivált nálunk.

A „szabadkai iparos ifjak művelődési kör”-e 1892. évi június hó 6-án (pünkösdi másnapján) Ő-Felsége 35 éves koronázási jubileumának alkalmából, a városligetben, alaptőkéje gyarapítására felolvasással, szavallattal és szini-előadással egybekötött táncvigalmat rendez. Belépti-díj személyenkint 60 kr.; — este a pénztárnál 80 kr. Jegyek előre válthatók: a kör bizalmi férflainál: Kővec Ilona, Batanesics Lenesi, Baron Frigyes divatüzleteiben, továbbá: Nánay Mihály, Guttmann R. és Székely Simon urak üzleteiben. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté pontban 7 órakor.

Pálfi Nina a szabadkai színháznál volt első énekesnő jelenleg N.-Kikindán Dobó társulatánál működik honnan a társulattal nyári idényre Herkules fürdőbe megy. E hó 25-én Kolozsvárra utazik szerződötési célból. hol „Király fogás”-ban mint „Fiora” 26-án pedig a Kis molnárné”-ban mint fejedelem lép fel. Ílisszük hogy a kolozsvári szinigazgatóság a kedves divát jobban fogja megbecsülni, mint ezt legutóbb Csóka tette.

Hoffmann József. ügyvédtársunk és családját mély gyász érte. Édes anyja meghalt. A kiadott gyászjelentést részvétünk nyilvánítása mellett itt adjuk: „Özv. Hoffmann Károlyné sz. Patyesznák Anna folyó évi május hó 20-án reggeli 2 órakor életének 76-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után meghalt. Az elhunytat siratják gyermekei: Félix és neje László Teréz; József és neje Csajkás Rózsa, Józsi gyermekükkel; Teréz és férje Kunszabó Lajos; Katalin és férje Trencsényi Antal, Anna gyermekükkel; Károly és neje Szabó Mari, Károly, Nina és Maris gyermekükkel; Márton és neje Rencsár Róza, Félix és Etel gyermekükkel; Antal és neje Láng Szidónia, Lajos, Pista és Szidi gyermekükkel; Máté; továbbá menyecze Kiss Anna, Matild és Borcsa gyermekével; valamint számos rokonai és ismerősei. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 21-én d. e. 9 órakor a Szent-Rókus egyházban fog az Úrnak bemutatni. Hült teteme folyó hó 21-én d. u. 4 órakor az u. n. rókusai sírkertben fog örök nyugalomra tétetni. Szabadkán, 1892. május hó 20-án. Mindörökkön-örökké éljen emléke szívében a legjobb anyának!”

Egy kanászgyerek eltűnése. Horváth Mihály kelebiai lakosnál Radasics János 11 éves kanász gyerek volt szolgálatban. F. hó 9-én eltávozott a tanyáról s azóta hirt nem adott magáról. A gyermek korához képest jól ki van fejlődve. Haja szőke, szeme kékes, különös ismertető jele nincs.

Andrágy György helyb. szijgyártó Junics Györggyel való ügyéből kifolyólag bemutatta szerkesztőségünkben a kérdéses hámkápat melyből kitűnik, hogy azon tényleg sok és előnyös nyílás fordul elő.

Urbán János művészársulatának műsora új vonzerővel gyarapodott, amenyiben maeste egy erőművész fogja magát produkálni, ki hírszerint érdemes a megtekintésre. Ajánjuk t. olvasóink figyelmébe.

Majális a tanintézetekben. Az ifjuságnak is meghozza a maga örömeit a megújult tavasz. A polgári leányiskolában 25-én, szerdán s a főgymnasiumban június 7-én fognak kedvelt Palincsunkon tavaszi mulatságot rendezni, a mely csak dícséretet érdemel az intéző körök részére, hogy az iskola padjából néha a szabad természetbe is ki vezeti a fiatalságot. Különben — ha alapos értesülésünk — a város is hozzájárul, a június 8-án rendezendő ünnepélyvel kapcsolatban — költések fedezésére 100 forinttal.

Lovak által agyontiport ember. Nagy szerencsétlenség történt tegnapelőtt a Kolonics-féle sörcsarnok előtt. Ognyanov Axentia jómodu helybeli gazda megállván kocsiával nevezett sörcsarnoknál, hogy ott egy pár pohár sört megihassék, megbizta Bajor György napszámot, vigyázzon addig a lovakra, miért nyomban 20 krt adott is neki. A szerencsétlen ember megbizásához híven a lovak elébe állott, de ezek egy az udvarból kitolt tragacs lár-májától megbokrosodtak. A szerencsétlen ember erre annyira megijedt, hogy szívzélhűdés érte. A rendőri vizsgálat megejtetett. Szerintünk ez esetben sem a fogat tulajdonosát, sem az elhalt embert mulasztás nem terheli, mert be van bizonyítva, hogy a lovakról még a háministráng is le volt eresztve s csupán a lovak szilajságának tulajdonítható a szerencsétlenség.

Lawn-Tenis. A kora tavasszal megkezdett angol labda-játék még mindig nagyban folyik a polg. fiúiskola kertjében, hol a célra a hely nagyszerűen el is van készítve de persze ez a jelenben is uralkodó rossz, hideg időjárás nagyban gátolja a játék kedvelőket, mert e játékhoz Lawn Tennis bundákat még nem találtak föl, s így az angolok vékony patyolatú bluzok didereghetnek a hideg miatt.

Az órák királya. Goldfaden, varsói órás, a chigagói kiállításra egy órát készített, mely bizonyára feltűnést fog kelteni. Az óra egy vasúti állomást ábrázol, várótermekkel, táviróhivatallal, pénztárral, elegáns peronnal és gyönyörű kerttel, melynek közepén nagyszerű szökőkút van. Az állomás mentén húzódnak a sinek és az őrházak, jelzőlámpák, víztartók sem hiányoznak. Az állomási épület középső kupolájában lévő óra a rendes időt mutatja, míg a két oldal kupola órái a pekingi és newyorki időt jelzik. Két kis toronyban kalendárium és hőmérő van alkalmazva. Minden negyedórán mozgásba jön az egész gépezet. Először is egy táviró tiszt lép a géphez és megtáviralozza, hogy a vonal szabad. Aztán az állomási főnök és segéde kilépnek a peronra, a pénztáros ablakában pedig a pénztárnok feje mutatkozik. A vasúti örök kijönnek az őrházból és kinyitják a sorompókat. A pénztárnál hosszú sorban állanak az utasok és jegyet vesznek. Hordárok czipelik a podgyászokat. Majd az ór csönget és a tunellből zakatolva tör elő a vonat, mely, miután a mozdony egyet fűtül, az állomás előtt megáll. A vonatot most munkások járkák végig és megvizsgálják a tengelyeket. Az egyik pedig vizet szivattyúz a mozdony kazán-

jába. Az állomási épület belsejéből egy induló hangjai hallatszanak, a főkupolán pedig megjelennek a csár és a csárné arcképei. Ezután elnémul a zene, eltűnnek a képek, az állomásfőnök és segédei bemennek szobáikban, az örök az őrházba egy és egy negyed óráig csend van az állomáson. Goldfaden hat évig dolgozott e művön.

T. Róma úrnak helyben.

Röpiratára csak röviden válaszolunk: a mi a hirlapi tisztsséget illeti, annak megítélésére Róma ur (**Geiger Amor**) legkevésbé illetékes. Különben kijelentettük lapunk legutóbbi számában, hogy védekezésre szivesen adunk helyt mindenkinek, ha magát megnevezi, de holmi «Róma» álnév alá buvó hősöknek soha. A röpiratban foglalt és nagyfoku bornirtságot tanusító sületlenségekre pedig mint névtelen író által nyögöttekre válaszolni érdemesnek nem tartjuk.

CSARNOK.

(Legenda a halálról)

A következő népies legenda az elmúlt szomorú napokhoz különös alkalmassággal bír. Mikor az ur megteremtette a halált, meg gondolkodott. Azután így szólt hozzá:

— Nesze fiam, fogd ezt a kaszát, járj vele végig a világon és kaszálj az embereket. A kinek a z u t o l s ó r á j a elérkezett, ne szólj, ne beszélj, csak vágd le.

A Halál átvette a kaszát, megpöngette az élet és vigyorgott. Azután ő is meggondolkodott:

— Uram, teremtem; csak bizd rám e munkát; a szerszám is elég éles. Hanem honan és miből tudjam én meg, hogy kinek van itt a végórája, mikor nem adtál hozzája való tudományt.

Az Ur ismét gondolkodott egy keveset és azután összeráncolta a szemöldökeit:

— Szivesen adnék én neked fiam olyan tudományt is, de akkor magamat veszíteném el. Csak én lehetek a világon mindentudó és csak én láthatom azt is, hogy kinek a végórája érkezett el. Ha én neked olyan tudományt adnék, akkor te a nyakamra nőnél, mivel akkor te is mindentudó lennél. Hanem hogy panaszkod ne legyen, hát itt van, nesze! Adok halhatatlanságot. Élj örökké és kaszálj szorgalmasan. Most pedig eredj!

A halál megcsóválta a fejét, de nem mert ellene szólni. Elindult és azóta kaszál a világ végzetéig. De hogy mivel nincsen neki hozzávaló tudománya, hát csak úgy kaszál — *bolondjába*.

Irodalom, művészet.

Baross Gábor dicső emlékéhez méltóan jelent meg a „Magyar G é n i u s z“ 20. száma, mely jobbadán az elhunyt nagy államférfi emlékezetének van szentelve. Bemutatja Barossnak igen sikertelt arcképét a kereskedelem-, ipar- és közlekedésügy jelvényeivel, melyekhez Radó Antal irt hangulatos és meghatározó költeményt. Igen érdekes azon két fényképfelvétel is, melyek egyike azon jelenetet ábrázolja, midőn Baross kíséretével megtekinti a Vaskapu munkálatait, a másik fényképfelvétel pedig a szombathelyi vasut megnyitását. A „Magyar G é n i u s z“ hozza továbbá Baross sztleinek arcképét, Baross családjá körében, a mint kis gyermekeivel enyeleg. Bemutatja Baross szállóházát s egy részletet azon kis falucsukából, mely a feledhetlen államférfiut adta a hazának. Si került képek továbbá: „Baross a miniszteri székben“, „Baross a temesvári kiállításán“, „Baross a kis Gabival“, „Baross a ravatalon“, „a gyászmenet esőbe“, „részlet Baross temetéséből“, „a lánchidtéren“, „gyászmenet a körttön.“ A felsorolt

remek illusztrációkon kívül közli Baross autogramjait s egy emelkedett gondolkozásu, igazán szép nekrológot di. Nagy Sándor országgyűlési képviselőtől. E számban ragyogtatja még remek tollát Dóczy Lajos is, a ki szellemes nyelvészeti csevegést irt a „Hát“ szócikáról. A „Magyar G é n i u s z“ előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, kerepesi-ut 14.

A koronázás emlékkönyve. melyet A. Kovács Dénes és Dr. Sziklay János szerkesztettek, a jövő hét végén már megfogjeleni Budapesten a „Könyves Kálmán“ irodalmi társulat kiadásában. Ritka alkalom, hogy olyan olesón, 1 forintért ily díszes, harmincz szép képpel ékesített művet vehessen emlékül a közönség. Az irodalom jeleseinek díszes sora irta a szöveget. Jókai Mór, Falk Miksa Rákosi Jenő, Vadnay Károly, dr. Ozobor Béla, Endrődi Sándor, Marczali Henrik, dr. Koltai Virgil, stb. Az olvasó teljesen befogja találni magát abba a korba, a mely erre nevezetes, örvendetes hazafias ünnepek szemtanu volt, mert a visszaemlékezésének kívül a koronázás leírását is magában fogja foglalni. Emléke lesz egyuttal e mű mindazoknak a küldötteknek, a kik akkor a koronázás fényét emelték s azoknak, a kik mostani ünnepek díszei lesznek, a kiknek utódai méltó büszkeséggel fognak az ő szereplésükre gondolni, a minek ez a mű állandó bizonyossága lesz. De mint abban is meg fogja érdemelni, hogy minden honleány asztalának egyik ékességé alkotta. A megrendeléseket elfogadja a Könyves Kálmán társaság Budapesten kerepesi út 19. szám.

Nyiltér.)*

Végszó Andrási (Andrasits) György urnak Helyben.

Reflektálva a «Szabadság» f. é. 28. számában «Fejlődés az ipartéren» cím alatt megjelent közleményére én és társaim ugyanezen lap 47. számában kimélettel s valódi tényállást óhajtottuk kimutatni. s az abban közlötöket most is fentartjuk. De ön ugylátszik ezzel meg sem elégedett s mint oly ember aki csak az apai háznál apai fegyelem nélkül önnel hason koru és képzettséges munkásaival mint vadonyban tenyésző fa társai mellett nyestetlenül felnőtt s így minden képzettséget nélkülöző ember vad dühében határt nem ismerő ember képes volt oly férfit megtámadni aki érdemekben és elismerésekben életének java részét átélte holott sem Bercsei ur sem én önnel erre alkalmat nem adtunk, Támadásával magát a közönség előtt olyan borzasztó nagy kaparitásnak feltüntetve tudatlanságát és hazugságait használja fel ellenünk s ez ocsmány fegyver használatában méltó társat talált Prohodszky urban s így jól kigondolt valótlansággal sikerült önnel a közönséget félrevezetni. T. i. az ön által elnevezett új találmány valami idomtalan vasdarabból van összeállítva s ezt Bercsei ur mintájának állítja oda.

Ami pedig az ön által említett kiutasítást illeti, azt nem tudom megfelel-e a valóznak, vagy nem, de hogy velem nem történt azt tudom, mert én az ön üzletében sohasem voltam.

Pausits György

Kijelentjük hogy ez ügyben sem egyik, sem másik félnek lapunkban tért többé nem nyitunk. Szerk.

Fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtól 15 frt 65 krig méterenként, sima és mintázottal (körb. 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.) szétküld postá és vámmentesen végszámra vagy egyes öltözetekre a Henneberg G.-féle selyemgyár Zürichben.

Minta postafordulóval levélre 10 kr. belyeg ragasztandó.

* (E rovat alatt közlötöktől nem vállal felelősséget a szerk.)

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Univ. med. **dr. Wohl József** egyetemes orvostudor, volt egyetemi tanársegéd, Tauffer tanárnak volt segédorvosa, mint **szülész és nőorvos** (specialista) városunkban letelepedett. — Lakik: a nagy takarékpénztár (posta) épületben. Rendel; d. e. 8—9-ig, d. u. 2—3-ig. 4—10

HIRDETÉSEK.

Eladó nyaraló.

Palicson a szabadfürdőtől valamint a sétánytól 150 lépésre a **Vermes Béla** és **Mucsi György**-féle villák közvetlen szomszédságában 2640 □ méter területű léccel körülkerített nyaralónak való helyiség, szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítás a tulajdonos **Simony János** gépésznél, 6. kör 139. sz. alatt nyerhető, Szabadkán. 1—3

6926/892. kzgy. szám.

Árlejtési hirdetmény

Szabadka sz. k. város tanácsa közhírre teszi miszerint a város területéhez tartozó Egressy, Bem és Damjanich utcák, ugy a Zentai ut kikövezésére és csatornázására, mely munkálatok költség előirányzata a városi mérnöki hivatalban megtekinthető, ezennel pályázatot hirdet.

A föltételek a következők:

Pályázhatni írásbeli zárt ajánlatokkal, mely ajánlatok f. é. május hó 30-ik napjának déli 10 órájáig Szabadka sz. kir. város tanácsa címére a városi iktató hivatalba beadandók következő felirattal: «Ajánlat a f. é. 138/6926 k. gy. szám alatt elrendelt kövezések és csatornázások» Ovadék o. ért. 10.000 frt. készpénz, vagy ovadék képes értékpapir, mely a város házipénztáránál lesz leteendő. Ajánlatot tevők tartoznak a rendes kövezésekhez két-két drb. minta követ, a Mac-Adam rendszerűhöz négy drb. minta követ, a csatorna készítéséhez két drb. I. oszt. téglát mellékelni pecsétjükkel el látva. Feltételeknek meg nem felelő táviratilag tett, vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek».

Utóajánlatok teljesen kizárják. Egyébb feltételek, tervek és előmérétek a városi mérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Szabadkán 1892 május hó 12-én.

A városi tanács.

Az ásványvizek királya Borszékí savanyuvíz

minden eddig ismert ásványvizek között a legrészsavdusabb.
Általánosan ismert kitünő asztali és üdítő-ital.

Főraktár: Szabadka és vidékére, 2—8

ROZNOFSZKY JÓZSEF

fűszer-, csemege-, ásvány- és gyógyvíz kereskedőnél Szabadka, Főter.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Budapest, Deák Ferencz-utca 7-ik szám

engedélyez

törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen fogatosított becslés alapján.
Kölcsönkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban csatolandók.

A legkisebb engedélyezhető kölcsön 1000 frt. 4—10

Bárminemű kérdések a fentli címhez intézve, gyors elintéztést nyernek.

Szabadkán, az intézet megbízottja: Szalay László ügyvéd.

Vas és fűszer-üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a ZOMBORI-uton, **Vály Béla** ur házában

vas- és fűszer-kereskedést

nyitottam, hol minden ezen szakmákba vágó cikkek a legjutányosabb árak mellett kiszolgálók.

Midőn ezt becses tudomásra hozom, nem mulasztatom el kérni a n. é. közönséget, hogy ebbeli szükségleteiket nálam szerezzék be, én pedig oda fogok hatni, hogy pontos és olcsó kiszolgálásom által becses bizalmukat a legjobban kiérdemelhessem.

8—10

Könyves Tóth Antal.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára frt 1.35.
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

8—12

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

ROZNOFSZKY JOZSEF-nél Szabadkán.

Egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer

FERENCZ JÓZSEF

kesertűviz, a kesertűvizek királya.

10 aranyéremmel az 1-ső kiállításokon kitüntetve, leginkább ajánlva az orvos urak által. Kéretik csak **Ferencz József-viz**, nem pedig Budai vagy egyéb elnevezést használni. Kapható mindenütt. Az Igazgatóság, Budapest, Váci-utca 18. 10—10

Nyomatott Kardos F. könyvnyomdájában Szabadkán Weinhut-féle ház.